

Prevence škod způsobených ZCHD

Platí pro opatření bránící útokům velkých šelem (vlk, medvěd, rys) a ještřába lesního.

Veřejná podpora v SC 4.2 OP ŽP

Pokud je žadatelem subjekt podnikající v zemědělské prvovýrobě, má 2 možnosti, jak podat žádost o podporu na prevenci škod způsobených zvláště chráněnými druhy:

1. Žádat do jakékoliv výzvy na SC 4.2 v režimu de minimis 1408/2013:

- Výše podpory je max. 15 000 EUR za rozhodné období 3 let, pokud již žadatel nemá tento limit vyčerpán (veškeré podpory obdržené v režimu de minimis jsou zadávány do Registru de minimis).
- Jako povinnou přílohu k žádosti žadatel dokládá čestné prohlášení o podporách de minimis (ke stažení zde: <http://www.opzp.cz/obecne-pokyny/dokumenty#folder=5>).
- Lze hradit i neinvestiční výdaje (monitoring, osobní náklady) a projektovou přípravu.
- Minimální způsobilé přímé realizační výdaje na projekt činí 100 000 Kč bez DPH.
- Výše podpory je 80 %.

2. Žádat do výzvy č. 110 v rámci notifikovaného režimu veřejné podpory SA.49439 (2017/N)

- Lze hradit pouze investiční náklady do preventivních opatření:
 - síťové elektrické ohradníky nebo zdvojení elektrického ohradníku (o vodič), páskový elektrický ohradník včetně zdroje a příslušenství, zdvojení pevné ohrady nebo doplnění o elektrický ohradník, pevná ohrada na nechráněných pastvinách včetně ochranných prvků, pevná ohrada pro zahrnutí stáda na noc (tzv. košár), mobilní košár, zradidlový ohradník, zabezpečení ohrad proti podhrabávání, pořízení fotopastí, pořízení vycvičeného psa pasteveckého/ovčáckého plemene, sítě na ochranu drůbeže před ještřáby,
 - v případě pořízení štěněte pasteveckého/ovčáckého psa a jeho výcviku vznikne nárok na podporu, pouze pokud tyto náklady budou účtovány jako investiční náklady.
- V rámci neinvestičních nákladů lze hradit pouze náklady na informační akce související s investicemi do preventivních opatření (brožury, tisk, film, webové stránky, monitoring).
- Dokládají se přílohy pro veřejnou podporu – ke stažení zde: <http://www.opzp.cz/obecne-pokyny/dokumenty#folder=5>
- Výše podpory je 80 %.
- V rámci režimu nelze hradit projektovou přípravu.

- Nelze uplatnit výdaje vynaložené před podáním žádosti o podporu.
- Minimální způsobilé přímé realizační výdaje na projekt činí 100 000 Kč bez DPH.
- Horní limit požadovaných finančních nákladů na projekt je omezen 50 mil. EUR včetně DPH.

Poznámka: V případě, že je žadatelem o podporu obec či jiný subjekt, který nemá živnostenské oprávnění pro zemědělskou prvovýrobu, může žádat o podporu do všech výzev na SC 4.2 mimo režim veřejné podpory a podpory de minimis. Způsobilým výdajem jsou pak náklady na projektovou přípravu, investiční i neinvestiční náklady (včetně osobních nákladů).

Doporučené zdroje informací k realizaci preventivních opatření:

**Pravidla pro žadatele a příjemce podpory – <http://www.opzp.cz/obecne-pokyny/dokumenty#folder=1>. Jsou zde uvedeny všechny potřebné informace k podání žádosti o podporu – např. způsobilé výdaje (co lze podpořit) a náležitosti k žádosti, které je nutné dodat (přílohy).
Nutné dávat si pozor, která verze Pravidel je aktuální pro danou výzvu – najdete vždy v textu výzvy.**

Texty výzev - <http://www.opzp.cz/vyzvy/>. Uvedeny náležitosti k poskytované podpoře a specifické informace týkající se dané výzvy (aktuálně 110. výzva: <http://www.opzp.cz/vyzvy/110-vyzva> a 130. výzva: <http://www.opzp.cz/vyzvy/130-vyzva>).

<https://www.navratvlku.cz/> - informace k návratu vlka do ČR, příklady preventivních opatření, časté dotazy.

<http://www.opzp.cz/> - informace k Operačnímu programu Životní prostředí, texty výzev, ke stažení Pravidla pro žadatele a Náklady obvyklých opatření, odkaz do systému ISKP2014+, kde se elektronicky podává žádost o podporu.

<http://mapy.nature.cz/> – mapová aplikace se záznamem výskytu vlka obecného v ČR

**Blättler, L., Find'o, M., 2018. Jak pastevečtí psi chrání svá stáda. Metodická příručka pro ochranu stád pomocí pasteveckých psů. AOPK ČR, Praha.
<https://www.navratvlku.cz/ke-stazeni/>**

Kontakty na pracovníky regionálních pracovišť AOPK ČR:

<http://www.dotace.nature.cz/opzp-kontakty.html>. Všechny žádosti doporučujeme konzultovat na místně příslušném regionálním pracovišti, kde dostanete aktuální informace k možnostem podpory (např. co lze hradit) a další potřebné informace.

Náklady obvyklých opatření (dále NOO), podle kterých se kontroluje nákladovost opatření. Nákladovost opatření musí dosahovat maximálně do 150 % zde uvedených cen – kontrolují se celkové vynaložené náklady, nikoli jednotlivé položky. V případě, že by nákladovost přesahovala 150 %, je nutné částku nad 150 % přesunout do nezpůsobilých výdajů.

Preventivní opatření na ochranu před škodami způsobenými ZCHD velkými šelem (vlk, rys, medvěd)		
Vodivá síť včetně instalace*	Kč/bm	60,00
Elektrický ohradník pevný (drát, lanko, lano, páska) včetně instalace**	Kč/bm	15,00
Elektrický ohradník mobilní (drát, lanko, lano, páska) včetně instalace**	Kč/bm	12,00
Pevná ohrada***	Kč/bm	320,00
Košár (z pevných panelů)***	Kč/bm	750,00
Flandrový (zradidlový) ohradník	Kč/bm	10,00
Pořízení psa pasteveckého/vycvičeného ovčáckého plemene****	1 ks	65 000,00
Příspěvek na veterinární péči o psa pasteveckého/ovčáckého plemene	1 ks/1 rok	3 000,00
* neobsahuje zdroj k ohradníku		
** cena za běžný metr použitého vodiče, náklady zahrnují vodič, izolátory, kůly (sloupky) a bránu		
*** materiál včetně instalace		
**** Pořízení štěněte psa pasteveckého/ovčáckého plemene a jeho výchova do doby upotřebitelnosti se musí vejít do ceny pořízení vychovaného psa. Pořízení psa slouží pro ochranu vlastních hospodářských zvířat v dané lokalitě.		
Položkový ceník		
Preventivní opatření na ochranu před škodami způsobenými ZCHD velkými šelem (vlk, rys, medvěd)		
Zdroj k ohradníku včetně příslušenství*	Kč/ks	12 500,00
SMS alarm	Kč/ks	11 800,00
Fotopast	Kč/ks	6 000,00
* zdroj impulsů, připojení k elektrické síti (včetně 50 m kabelu a adaptéru) nebo použití baterií včetně solárních panelů, uzemnění, bleskopojistka		

Příklad struktury projektové dokumentace a popisu realizace opatření:

Jedná se o soupis informací pro vytvoření projektové dokumentace (uvedené informace v příkladech jsou pouze pro představu, jak by měla dokumentace vypadat, informace lze tedy upravit dle potřeby). Zásadním faktem je, že projektová dokumentace musí popisovat činnosti, které chce žadatel realizovat. Z obsahu musí vyplývat, kde bude opatření realizováno, co bude realizováno, jak bude realizováno a za kolik. Všechny žadatelem navrhované činnosti je nutné řádně odůvodnit. Dokumentace postačí v rozsahu do 10 stránek včetně map a obrázků.

Úvodní informace:

Na úvod uvést stručnou charakteristiku, kde se opatření bude realizovat, za jakým účelem a v jaký termín včetně identifikačních údajů žadatele, popřípadě zpracovatele dokumentace.

Příklady:

Název projektu:

Zajištění ochrany stáda ovcí a koz před útoky vlkem obecným

Lokalizace projektu:

Kraj, obec/část obce

Žadatel:

Jméno, příjmení, bydliště atd.

Zpracovatel žádosti:

Jméno, příjmení atd.

Harmonogram projektu:

Datum zahájení: den/měsíc/rok

Datum ukončení: den/měsíc/rok

Hlavní cíle projektu:

Realizace preventivních opatření na ochranu pasoucích se stád ovcí a koz před napadením vlkem.

Realizací vybraných aktivit zmírnit či zamezit škodám na stádech během sezónní pastvy v oblasti ...název..., kde žadatel zemědělsky hospodaří na rozsáhlé farmě.

Využít historické metody ochrany stád pasteveckými psy a kombinací s moderními metodami (např. elektrické sítě).

Vytvořit praktické propagační materiály jako ukázkou vzorové možnosti ochrany stád před vlky, toto šířit mezi další farmáře a zlepšit tak vzdělanost zemědělců v této oblasti.

Propagační projektu předcházet možným konfliktům mezi farmáři a vlky a zamezit tak zbytečné nelegální likvidaci vlků.

Charakteristika projektu:

Projekt zaměřený na prevenci vzniku škod způsobených na stádech vlky v oblasti ...název.... Bude pořízen materiál a technika sloužící k minimalizaci škod během sezónní pastvy, kde žadatel zemědělsky hospodaří a je vlastníkem zemědělských pozemků. Jedná se o území, kde byl během července a srpna 20XX zaznamenán výskyt vlků a došlo k predaci X ks ovcí.

Zdůvodnění a popis realizace opatření:

Popsat aktuální stav na lokalitě, kým jsou stáda ohrožena, popsat nynější formu ochrany stáda (pokud nějaká je), navrhnout funkční opatření včetně technických paramterů, popis plemene pasteveckého psa (vhodnost daného plemene) včetně informací o výchově a odůvodnit potřebu realizace opatření. Rovněž v případě nákupu fotopastí je důležité zdůvodnit jejich pořízení.

Podporu je možné vydávat pro lokality, kde je prokázán výskyt vlka obecného. V případě, že je oblast zahrnuta ve vrstvě, která zobrazuje zaznamenaný výskyt vlka obecného (mapy.nature.cz – tématická úloha „Podklady pro OPŽP“ – vrstva „Výskyt vlka obecného dle NDOP“), nemusí žadatel prokazovat jeho výskyt. V opačném případě musí být k žádosti doložen záznam z místního šetření příslušného orgánu ochrany přírody (OOP) prokazující výskyt (dle zákona č. 115/2000 Sb. v platném znění).

V textu mohou být uvedeny již řešené škody.

Dle Pravidel pro žadatele je povinnou přílohou biologické posouzení. V tomto případě se nebude jednat o podrobný biologický průzkum (např. botanický, entomologický), postačí např. popsat, jak může realizované opatření (např. výstavba ohradníku) ovlivnit prostupnost krajiny pro živočichy.

Příklady:

1. Využití síťových ohradníků:

V roce 20XX byl v ...název... zaznamenán pohyb vlčí smečky, vlci se zde pravděpodobně usadili a rozmnožují se. Aby nedocházelo k napadení stád ovcí na pastvinách vlkem, je nutné provést ochranná opatření. Z tohoto důvodu je projekt zaměřen na oplocení pastvin síťovými elektrickými ohradníky, které jsou speciálně konstruované jako ochranné proti vlkům. Tyto „vlčí sítě“ jsou oproti dosud používaným sítím vyšší, mají výšku 120 cm (běžně používané sítě mají 90 nebo 107 cm), mají zpevněné pozemní lanko a zajištěnou i horní výztuž jako ochranu proti proražení. Spodní lanko je vhodné navíc ještě přichytit k zemi kolíky, aby zvíře nemohlo síť nadzvednout a podlézt (vždy 2 kolíky mezi dvěma tyčkami).

Parametry ohradníkové sítě:

U těchto sítí je navíc použita inovativní technologie vedení el. proudu (s přípojkou plus/minus), tak aby zvíře dostalo při dotyku silnou ránu, ale zároveň to bylo pro zvíře bezpečné. Oproti dosud používané technologii vedení impulsů el. energie funguje tato speciální plus-minus síť i na suchých půdách a v kopcovitém terénu (dosavadní zkušenost s el. sítěmi není zcela dobrá, sítěmi často takřka neprochází proud, takže zvíře při dotyku dostane jen velmi slabou ránu, síť pak neplní funkci bariéry).

Je velmi důležité, aby síť dávala dostatečně silné napěťové impulsy, proto musí být napojena na vhodný druh elektrického zdroje (je doporučen zdroj s max. napětím ohradníku až 10 000 V a vybíjecí energií ohradníku 7,6 J). Tento zdroj je napojen na baterii a solární panel, neboť pastevní areály jsou většinou mimo sídla, takže zdroj je napájen z baterie, která se průběžně dobíjí přes solární panel.

Podrobný popis technických parametrů příslušenství:

zdroj el. energie – ohradník bateriový napětí 5 500 -10 000 J, výkon 5 – 7,5 J

panel solární A12V/ min. 45 W

adaptér síťový pro bateriové ohradníky

Baterie akumulátorová 12 V, 60 – 120 Ah

Schránka na baterii a držák sol. panelu

Nabíječka baterie 12 V

Popis pastevních areálů:

1. Název obce (k. ú. ...název... – číslo k. ú., parcela č. * - vlastnické právo - Česká republika, příslušnost hospodařit s majetkem státu - název)

Výměra 1,62 ha, obvod past. areálu 724,79 m

2. Název obce (k. ú. ...název... – číslo k. ú., parcela č. ****/*, **** - vlastnické právo – jméno vlastníka)

Výměra - 5,48 ha, obvod 1591,27 m

2. Elektrické ohradníky, pastevecký pes:

V rámci projektu bude probíhat zabezpečení hospodářských zvířat před útoky vlků a osvěta odborné i laické veřejnosti, cílená na podporu vzácných druhů velkých šelem – vlka obecného (*Canis lupus*), rysa ostrovida (*Lynx lynx*) a medvěda hnědého (*Ursus arctos*). Cílem je ve vytváření pozitivního obrazu o těchto zvláště chráněných, kriticky a silně ohrožených druzích u veřejnosti a zvýšení tolerance u specifických cílových skupin (lesníci, myslivci, chovatelé). Pro tento účel byl navržen soubor vzájemně propojených komplexních opatření, zahrnující

realizace zabezpečení hospodářských zvířat před útoky vlků, zapojování veřejnosti do monitoringu atraktivních druhů, uspořádání výstavy, prezentace získaných dat v atraktivní formě veřejnosti (snímky a videosekvence z fotopasti) ať už prostřednictvím médií, sociálních sítí či přímo pomocí besed, přednášek a informačních stánků.

Zabezpečení hospodářských zvířat v lokalitě výskytu vlka obecného

*Žadatel zajistí zabezpečení hospodářských zvířat v lokalitách potvrzeného výskytu vlka obecného. První realizace zabezpečení proběhne v ...název obce..., místní části ...název... (Obr. 1). Na pozemcích ***/* a ***/* v katastrální území XY žadatel zrealizuje zdvojení současného nevyhovujícího oplocení. Bude zde instalováno 1700 m ohrady uvnitř stávajícího oplocení ve výšce 105 cm (2 m akátové kůly, 80 cm pletivo dle nákresu na Obr. 2a + přídatné dráty) a 470 m čtyřřadého oplocení podél stávající cesty (rovněž o výšce 105 cm, Obr. 2b) která není ve vlastnictví žadatele. Dle ústního sdělení chovatele hospodářských zvířat jsou vlci na těchto pozemcích pozorováni opakovaně, což potvrzuje i evidovaná škoda na hospodářských zvířatech z den/měsíc/rok. Realizací zdvojení oplocení bude umožněno efektivní využití pasteveckého psa k ochraně stáda, který je již ve vlastnictví chovatelů. Jeho plnohodnotné využití je nyní do značné míry limitováno právě současným nevyhovujícím oplocením, které je pro psa snadno překonatelné. Pro lepší ochranu stád před vlky budou využity tzv. turbofladry. Na vnějším elektrickém vodiči, budou instalována zradidla (flandry) - tento vizuální prvek je v kombinaci s elektrickým ohradníkem vysoce účinnou metodou ochrany stád.*

Druhá realizace zabezpečení hospodářských zvířat před útoky vlků proběhne v ...název..., místní části ...název... (Obr. 3). Žadatel zde zajistí pořízení štěněte vhodného pasteveckého psa z pracovní linie plemene Pyrenejský horský pes a veterinární péči o něj. Toto plemeno psa je vhodné ke strážení hospodářských zvířat i do lokalit s častým pohybem osob. O psa bude vychovávat a pečovat chovatelka Manka dle zásad výchovy pasteveckých psů (Blättler a Findo 2018) na jejichž oplocených pastvinách bude strážít hospodářská zvířata před útoky vlků. Dále žadatel zajistí úpravu stávajícího oplocení pastvin, které je tvořeno pletivem z lesnické oplocenky dosahující výšky 160 cm, což je dostatečná výška, avšak hrozí jeho podhrabání vlky. Na stávající kůly bude na předsazených plastových izolátorech instalována ochrana proti podhrabání - pozinkovaný elektrický vodič ve výšce 15-20 cm nad zemí instalovaný po celé délce stávajícího oplocení (535 m). Drát bude napájen zdrojem dodávajícím pulzy o energii 14,5 J, zajišťující minimální napětí v ohradníku 7000 V (při odporu 500 ohmů). Na pozemcích chovatelky jsou evidovány útoky vlků, což potvrzuje i záznam z jednání s pracovníkem orgánu ochrany přírody ze dne den/měsíc/rok. Přítomnost vlka na pozemcích v užívání chovatelky dále potvrzuje fotografie vlka obecného z fotopasti pořízená den/měsíc/rok.*

Takto realizovaná opatření budeme dále prezentovat jako účinný způsob zabezpečení stád před útoky vlků.

** Blättler, L., Findo, M., 2018. Jak pastevečtí psi chrání svá stáda. Metodická příručka pro ochranu stád pomocí pasteveckých psů. AOPK ČR, Praha.*

Mapové přílohy

Doplnit mapové přílohy lokalizace opatření včetně zákresu opatření na podkladu ortofotomapy a katastrální mapy.

Fotodokumentace

Fotografie lokalit (území), kde se bude opatření realizovat.

Položkový rozpočet

Položkový rozpočet musí obsahovat podrobný rozpis použitých materiálů a provedených prací včetně vynaložených nákladů.

Příklady:

Aktivita: 4.2.4: Předcházení, minimalizace a náprava škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů na majetku	
rok realizace	2018
příprava žádosti a projektové dokumentace	30 000 Kč
ohradníkové sítě (včetně kolíků) včetně instalace - 4000 m	260 000,00 Kč
příslušenství pro ohradníkové sítě pro šest pastevních areálů	108 000,00 Kč
součet	398 000 Kč

65 Kč/1 m (60 Kč nákup - sítě s kolíky, 5 Kč - instalace)

pro jeden ohradníkový areál počítáno 18000 Kč (zdroj, solární panel, baterka, schránka pro zdroj a baterii, nabíječka, adaptér síťový pro bateriové ohradníky, spojovací kabely a svorky)

ceny příslušenství:

zdroj el. energie - ohradník bateriový	6 600,00 Kč
panel solární	6 200,00 Kč
adaptér síťový pro bateriové ohradníky	500,00 Kč
baterie akumulátorová	3 100,00 Kč
schránka na baterii a držák sol. panelu	600,00 Kč
nabíječka	1 000,00 Kč
součet	18 000,00 Kč

ceny jsou uvedeny bez DPH